

оболонки забезпечується завдяки багат шаровій конструкції. За умов правильного виконання таких будівельних робіт шари матеріалів, що мають більш високу теплопровідність, розташовують із внутрішньої сторони конструкції.

Зрозуміло, що досягти зниження витрат на паливно-енергетичні ресурси можливо тільки за умов комплексного підходу до енергозбереження за рахунок удосконалення архітектурно-планувальних і конструктивних рішень. Також необхідне удосконалення інженерно-паливного обладнання з врахуванням кліматичних, техніко-економічних, соціальних та екологічних особливостей зон країни.

Провести якісну модернізацію будівель неможливо без правильно підібраних та якісних будівельних ізоляційних матеріалів, оскільки вони мають забезпечувати розрахунковий термін ефективної експлуатації та теплопровідності.

ДСТУ Б В.2.7-182:2009 [3] визначає методи експериментального визначення терміну ефективної експлуатації та теплопровідності будівельних ізоляційних матеріалів, застосованих під час облаштування конструкцій теплоізоляційної оболонки будинку, у розрахункових і стандартних умовах експлуатації для всіх температурних зон України.

Адже якою б досконалою не була система опалення, обов'язково потрібно враховувати

властивості теплоізоляційних матеріалів. До якісних ізоляційних матеріалів належать такі, що мають високі техніко-фізичні показники на:

- теплопровідність;
- теплоізоляцію;
- екологічність;
- паропроникність;
- щільність;
- водостійкість;
- гідрофобність.

Ці основні характеристики мають вирішальне значення під час вибору будівельних ізоляційних матеріалів, оскільки першочерговим завданням теплоізоляції будівельних конструкцій є зменшення паливно-енергетичних витрат та забезпечення оптимальними характеристиками будівлі для її енергетичної ефективності.

Перелік джерел посилання

1. Про енергетичну ефективність будівель : Закон України від 22.06.2017 р. № 2118-VIII (зі змін. та доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
2. ДБН В.2.6-31:2016 Теплова ізоляція будівель. Київ, 2017. 31 с.
3. ДСТУ Б В.2.7-182:2009 Будівельні матеріали. Методи визначення терміну ефективної експлуатації та теплопровідності будівельних ізоляційних матеріалів у розрахункових та стандартних умовах. Київ, 2010. 32 с.

Реалізація судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану

Юлія Мельник,

Кіровоградський НДЕКЦ МВС України, м. Кропивницький, Україна,
e-mail: melnikyuska2000@gmail.com

Судово-експертна діяльність – це складна система, яка містить суб'єкти та об'єкти, тісно пов'язані між собою. Наразі актуальною є проблема реалізації та правового регулювання цієї діяльності в умовах воєнного стану.

Ключові слова: воєнний стан; судовий експерт; судово-експертна діяльність.

Implementation of forensic expert activities under marital law

Yuliia Melnyk

Forensic expert activity is a complex system that consists of closely related to each other subjects and objects. Currently, the problem of implementing and legally regulating this activity under martial law is relevant.

Keywords: martial law, forensic expert, forensic expert activity.

Наш світ ніколи не стоїть на місці, з кожним днем відбуваються позитивні зрушення, такі як розбудова та процвітання держав, удосконалення різноманітних технологій, знань, умінь та навичок, будуються нові економічні, політичні, соціальні, правові відносини як міждержавні,

так і всередині країн. Але з удосконаленням сучасного світу поширюються негативні чинники, які безпосередньо впливають на функціонування держави — це вчинення кримінальних правопорушень, які погіршують криміногенну ситуацію, збільшують злочинність. Водночас із

удосконаленням знань і навичок осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, дедалі складнішим стає їх розслідувати.

Із 24 лютого 2022 р. через військову агресію Російської Федерації проти України Президент України ввів воєнний стан — це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Тому розкриття скоєних кримінальних правопорушень і доведення вини конкретних осіб ускладнено. Для того щоб повно, швидко та достовірно розслідувати злочини, залучають судових експертів. Потреби учасників кримінального провадження у використанні спеціальних знань як у межах судочинства, так і поза ними дає змогу розглядати судову експертизу як самостійний і найбільш перспективний механізм створення доказової бази, захисту прав і свобод громадян, а також інтересів держави.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про судову експертизу», судова експертиза — це дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду. Відповідно до ст. 3 цього закону судово-експертна діяльність здійснюється на принципах законності, незалежності, об'єктивності і повноти дослідження [2].

Питання щодо реалізації судово-експертної діяльності розглядали такі науковці: М. Я. Сегай, Ю. Г. Корухов, І. В. Пиріг, Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкін, Г. О. Стрілець, В. Г. Гончаренко, М. В. Костицький, А. В. Биков, К. Е. Михайленко, Е. А. Зайцева, С. Я. Фурса, О. М. Дуфенюк та ін.

М. Я. Сегай під судово-експертною діяльністю розуміє діяльність держави, юридичних і фізичних осіб із забезпечення правосуддя незалежною, об'єктивною та кваліфікованою експертизою, здійснюваною професійними (атестованими) судовими експертами [3, с. 271].

Проект Закону України «Про судово-експертну діяльність в Україні» був першою спробою на законодавчому рівні висвітлити поняття «судово-експертна діяльність» (п. 12 ст. 1 законопроекту визначає її як системну діяльність, що здійснюється визначеними цим Законом суб'єктами, пов'язана з організацією, проведенням судових експертиз, їх науково-методичним, інформаційним та кадровим забезпеченням [4]).

Належному судово-експертному забезпеченню правосуддя в умовах воєнного стану сприяє наказ Мін'юсту України «Про деякі питання забезпечення судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану», де зазначено таке.

1. Зупинити проведення планових перевірок діяльності атестованих судових експертів, які не працюють у державних спеціалізованих експертних установах, позапланових контрольних перевірок діяльності судових експертів та перевірок відповідності робочого місця, розпочатих відповідно до Інструкції про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах.
2. Перенести проведення планових перевірок діяльності атестованих судових експертів, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах, які мали розпочатися у період із 24.02.2022 р., відповідно до скоригованого графіка перевірок.
3. Зупинити з дня введення в Україні воєнного стану перебіг строків розгляду заяв та документів, поданих до Центральної експертно-кваліфікаційної комісії при Міністерстві юстиції України відповідно до Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 03.03.2015 р. № 301/5.
4. Продовжити строк дії свідоцтв про присвоєння кваліфікації судового експерта фахівцям, які до введення воєнного стану в Україні подали заяви та документи для проходження атестації в Центральній експертно-кваліфікаційній комісії при Міністерстві юстиції України з метою продовження строку дії свідоцтв, а також свідоцтв про присвоєння кваліфікації судового експерта, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану або протягом одного місяця після припинення чи скасування воєнного стану.

5. Зобов'язати фахівців протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану вжити заходів щодо продовження строку дії свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта у порядку, визначеному Положенням про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів [5].

Також через ведення активних бойових дій на деяких територіях окремі судово-експертні установи та судові експерти взагалі не можуть виконувати свої функціональні обов'язки через окупацію території, загрозу воєнних дій, знищення робочого місця. Судові експерти залишають рідні міста, вони вимушені переїжджати до безпечніших місць, набуваючи статусу внутрішньо переміщених осіб. Такі чинники негативно впливають на роботу судових експертів, тому що збільшується навантаження на інші судово-експертні установи, особливо з проведення судових експертиз, що прямо пов'язані з документуванням воєнних злочинів агресора. Адже визначення істини за кожним кримінальним провадженням за умов недостатності або відсутності можливості отримання інформації для доказової бази знижує ефективність правосуддя.

Отже, через воєнний стан утворилася низка проблем з реалізацією експертної діяльності, Мін'юст України хотіло полегшити та урегулювати судово-експертну діяльність у цей час, але ці спрощення не вирішують основних питань проведення судових експертиз під час воєнного

стану та потребують подальшого обговорення та вдосконалення. Для того щоб судовим експертам було легше адаптуватися до сучасних реалій роботи, необхідно покращити взаємодію між експертними підрозділами, щоби забезпечити єдність підрозділів експертної діяльності та експертно-криміналістичної діяльності взагалі — тільки так ми зможемо досягти єдності, взаємопорозуміння і перемоги ворога.

Перелік джерел посилання

1. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://bit.ly/3KQneXk> (дата звернення: 02.03.2023).
2. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII (зі змін. та доп.). URL: <https://bit.ly/3INVnEL> (дата звернення: 02.03.2023).
3. Овсянникова І. М. Судово-експертна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2020. № 21. С. 267—280.
4. Законопроект «Про судово-експертну діяльність»: паралельна реальність (міфи) та контраргументи / Міністерство юстиції України. URL: <https://bit.ly/3J9bhес> (дата звернення: 02.03.2023).
5. Про деякі питання забезпечення судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану : наказ Мін'юсту України від 14.03.2022 р. № 1138/5 (зі змін. та доп.). URL: <https://bit.ly/3IJJkYT> (дата звернення: 02.03.2023).

Особливості застосування методу накладання координатних сіток у трасологічних дослідженнях

Денис Міллер,

Дніпропетровський НДЕКЦ МВС України, м. Дніпро, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6490-3006>, e-mail: dene_pox@ukr.net

Розглянуто можливість застосування методу накладання координатних сіток під час проведення ідентифікаційних трасологічних досліджень, адже недостатнє методичне забезпечення майже унеможливує його застосування. Сформульовано теоретичні основи використання цього методу в дослідженнях окремих видів слідів, викладено рекомендації з вибору системи координат.

Ключові слова: трасологія; топографічний метод; порівняльне дослідження; координатні сітки; ідентифікація.

Peculiarities of applying the coordinate grid overlay method in trace evidence analysis

Denis Miller

The paper outlines a possibility of applying the method of overlaying coordinate grids when conducting identification trace evidence analyses. Insufficient methodological support impedes the possibility of using this method. The theoretical basis for applying this method in researches on individual types of traces has been developed. Recommendations on the choice of a coordinate system have been outlined.

Keywords: trace evidence science; topographic method; comparative study; coordinate grids; identification.